

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Energiapuuhun ja konekalustoon sitoutuneen pääoman
merkitys

Metsäenergiaa Itämerellä 2011 -seminaari

Risto Lauhanen

Kestävä metsäenergia –hanke Manner-Suomen maaseutuohjelmassa (Etelä-Pohjanmaan,
Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan ELY-keskukset sekä metsäkeskusalueen yritykset)

Tausta

- **Energiapuun kysyntä kasvaa, kilpailu energiapuusta kiristyy. Raaka-aineen hinta nousee. Energiapuu kuivuu varastossa pitkään, mikä sitoo pääomia.**
- **Muuttuvat tukipolitiikat, verot ja maksut voivat aiheuttaa koneseisokkeja.**
- **Esimerkiksi alkuvuodesta 2011 puusta tuetutulle sähkölle ei maksettu sähköveron palautusta, ja osalla laitoksista energiapuun hankinta keskeytyi. Tästä tuli ongelmia osalla yrittäjiä koneseisokkien takia.**

Tavoite...

Esitys tarkastelee esimerkkien valossa sitoutuneen pääoman merkitystä energiapuun hankinnassa

Sidottu raha puutavaravarastoissa

Metsäkoneseisokit

Hankintakaluston kustannukset (Laitila ym. 2010)

	Hankintahinta €	Työkustannukset €/v	Yhteensä käyttö €/v	Yksikkö €/h
• Hakkuukone	350 000	60 000	212 000	82
• Kuormatraktori	225 000	51 000	156 000	60
• Hakkuri	400 000	80 000	395 000	152
• Hakeauto	230 000	57 000	194 000	75 (47)
• Pääoman korkokulut 6,6 % eli 10 300 – 18 400 €/v (ajokone halvin, hakkuri kallein)				
• Yrittäjän riski 5 % laskelmissa				

Harvennusenergiapuu kokopuukorjuu ja välivarastohaketus

- $3,7 \text{ ha} \times 32 \text{ m}^3/\text{ha} = 118 \text{ m}^3$ tuoreena (53 %) ja 112 m^3 (35 %) kuivana
- Varastointiaika 8 kk
- Tuore puu 225 MWh ja kuivunut puu 232 MWh
- Kantohinta 10 €/m³ maksettu tuoreelle puulle
- Hankintakustannus 26,4 €/MWh kuivalle puulle, jos korko 6 %
- Hankintakustannus 26,9 €/MWh kuivalle puulle, jos korko 10 %
- Hankintakustannus 25,8 €/MWh kuivalle puulle, jos korko 2 %

Harvennusenergiapuu

- **Sitoutuneen pääoman korko 6 % tasolta tasolle 10 % merkitsee 0,5 €/MWh** yksittäisessä pystykaupassa 8 kk:n varastointiajalla eteläpohjalaisella nuoren metsän hoitokohteella, jonka pinta-ala 3,7 ha, poistuman rungon keskikoko noin 30 litraa, hakkuukertymä 30 m³/ha, metsäkuljetusmatka 280 m ja välivarastolla haketetun hakkeen kaukokuljetusmatka 40 km. Energiapuun hinta oli 10 €/m³. Laskelmassa ei tukia mukana.
- Tulos perustuu Metlan Juha Laitilan (2004, 2005) laskuriin sekä Seppo Mäntymaan (2006) opinnäytetyön leimikkoaineiston syöttöarvoihin.
- Kuivumishyöty euroina kompensoi pääomakuluja.

Harvennusenergiapuu

- Jos leimikon pinta-ala 10,0 ha ja samat leimikkotekijät ja energiapuun hinta 10 €/m³ kuten edellä, niin sitoutuneen pääoman merkitys edelleen 0,5 €/MWh, jos korko nousee 4 prosenttiyksikköä.

Sitoutuneen pääoman korko kantohinnassa suurissa kaupoissa ja varastoissa (varastointiaika 8 kk jatkuvassa puuntarpeessa)

• Hakekuutiometrit	3 500 m ³ /v	7 000 m ³ /v
• Kiintokuutiometrit	1 500 m ³ /v	3 000 m ³ /v
• Hinta 5 €/m ³	7 500 €	15 000 €
• Hinta 10 €/m ³	15 000 €	30 000 €
• Hinta 20 €/m ³	30 000 €	60 000 €
• Korko 6 % noille summille	300 €	2 400 €
• Korko 10 %	500 €	4 000 €

Esimerkkinä

- **Jos pääoman korko nousee 4 prosenttiyksikköä (6,6%→ 10,6 %)**
ajokoneen vuosikustannus nousee 6 620 € ja käyttötuntikustannus 3 €
hakkurin vuosikustannus nousee 11 760 € ja käyttötuntikustannus 5 €
- **Kuukauden koneseisokki**
laskee ajokoneen vuosikustannuksia 2 730 €, mutta nostaa käyttötuntikustannuksia 4 €
laskee hakkurin vuosikustannuksia 14 580 €, mutta nostaa käyttötuntikustannuksia 8 €

Riskit ja vastuut

- Kannattavuuslaskelmat ovat aina tapauskohtaisia erilaisine lähtötietoineen
- Myös työmaiden laatu vaikuttaa; nuoren metsän hoitokohteen ennakkoraivaus kaksinkertaistaa hakkuutyön tuottavuuden
- **Jokainen yrittäjä tekee aina omat kannattavuuslaskelmansa ja vastaa niistä**
- Auttaako energiapuun hankinnan ulkoistaminen ?
Vastapainona raaka-aineen kysynnän ja tarjonnan vaihtelut ongelmaksi ?
- Korvaavia töitä yksityisiltä tilaajilta mm. maatilat hankintahakkaajina ja hakkeen käyttäjinä.
- Konekalustoa ainespuun korjuuseen syklisillä markkinoilla, joilla kuitupuuvuodet ja energiapuuvuodet vaihtelevat.